

Ennaltaehkäisevän päihdetyön järjestäminen

Sivistyslautakunta 19.12.2023 § 89
844/00.01.02.00/2023

Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä (523/2015) ohjaa päihdehaittojen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi tehtävää työtä.

Parkanon ja Kihniön yhteistoiminta-alueella on aiemmin ollut ennaltaehkäiseväksi päihdetoimielimeksi nimettynä perusturvalautakunta yta. Pirkanmaan hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa vuoden 2023 alusta lautakunnan tehtävä kuitenkin päättyi ja kaupungin tulee nimetä uusi kaupungin oma toimielin, joka luo rakenteet ja valvoo ennaltaehkäisevän päihdetyön kokonaisuutta.

Ennaltaehkäisevä päihdetyö kattaa alkoholi-, huumausaine- ja rahapelihaittojen sekä tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön ehkäisyn ja vähentämisen.

Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä (523/2015) pykälä 5§ mukaan kunta huolehtii ehkäisevän päihdetyön tarpeen mukaisesta organisoinnista alueellaan ja nimeää ehkäisevän päihdetyön tehtävistä vastaavan toimielimen.

Kunnan toimielimen tehtävänä on:

- 1) huolehtia alueensa päihdeolojen seurannasta ja niitä koskevasta tiedotuksesta;
- 2) huolehtia siitä, että päihdehaittoja ja niiden vähentämistä koskevaa tietoa tarjotaan yksityisille henkilöille ja koko väestölle;
- 3) lisätä ja tukea päihdehaittoja ehkäisevien toimien osaamista kaikissa tehtävissään;
- 4) esittää ja edistää ehkäisevän päihdetyön toimia hallinnossaan, erityisesti sivistys-, liikunta- ja nuorisotoimessa sekä elinkeinotoimessa;
- 5) huolehtia siitä, että 1–4 kohdassa tarkoitetut toimet sovitetaan yhteen kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyössä sekä poliisin, alkoholilain (1102/2017) ja tupakkalain (549/2016) noudattamisen valvonnasta vastaavien viranomaisten, elinkeinoelämän ja erityisesti ehkäisevään päihdetyöhön osallistuvien yleishyödyllisten yhteisöjen ehkäisevään päihdetyöhön kuuluvien ja sitä tukevien toimien kanssa.

Kunnan ehkäisevään päihdetyöhön sovelletaan lisäksi, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 6 ja 7 §:ssä säädetään terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä sekä sitä koskevasta suunnittelusta ja raportoinnista.

Parkanon kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 11.12.2023 § 69 hyväksynyt päivitetyn hallintosäännön, jossa ehkäisevän päihdetyön tehtävistä vastaavaksi toimielimeksi on määritelty sivistyslautakunta.

Onnistuakseen monialainen ja verkostomainen ehkäisevä päihdetyö vaatii sitä koordinoivan henkilön. Selkeällä toimintamandaatilla ja riittäväillä resursseilla varustettu ehkäisevän päihdetyön koordinaattori on tehokas ehkäisevän päihdetyön edistäjä ja toteuttaja.

Ehkäisevän päihdetyön koordinaattori edistää ehkäisevän päihdetyön tavoitteita sekä toimivaksi todettujen ehkäisevän päihdetyön menetelmien käyttöönottoa. Lisäksi hän vaikuttaa päätöksentekoon tuomalla esiin kehittämistarpeita sekä tekemällä aloitteita ja lausuntoja. Paikalliseen päihdekulttuuriin koordinaattori voi vaikuttaa muun muassa viestimällä mediassa ja tukemalla eri yhteisöissä tehtävää työtä.

Parkanon kaupungin ehkäisevän päihdetyön koordinaation tehtävät voidaan sisällyttää hyvinvointikoordinaattorin tehtävänkuvaan.

Liitteenä

Ehkäisevä päihdetyö on kunnan lakisääteinen tehtävä, Ohjauskirje LSSAVI/20393/2023, 22.11.2023, Aluehallintovirasto

Oheisaineistona Ehkäisevä päihdetyö – opas kunnille ja hyvinvointialueille

Valmistelijat: hyvinvointikoordinaattori Anne Perälä, p. 040 7186 823
vapaa-aikatoimenohjaaja Elisa Vahosalmi, p. 044 7865 516

Esittelijä

Sivistysjohtaja Ville Paldanius

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta merkitsee tietoonsa saatetuksi päivitetyn hallintosäännön, jossa sivistyslautakunta on määritelty ehkäisevän päihdetyön tehtävistä vastaavaksi toimielimeksi 1.1.2024 alkaen.

Lisäksi sivistyslautakunta päättää, että ennaltaehkäisevän päihdetyön koordinaattorin tehtävät sisällytetään hyvinvointikoordinaattorin tehtävänkuvaan.

Käsittely

Päätös

Sivistyslautakunta merkitsee tietoonsa saatetuksi päivitetyn hallintosäännön, jossa sivistyslautakunta on määritelty ehkäisevän päihdetyön tehtävistä vastaavaksi toimielimeksi 1.1.2024 alkaen.

Lisäksi sivistyslautakunta päättää, että ennaltaehkäisevän päihdetyön koordinaattorin tehtävät sisällytetään hyvinvointikoordinaattorin tehtävänkuvaan.

Lautakunta seuraa ehkäisevän päihdetyön toteutumista hyvinvointikertomuksen ja puolivuositain toteutettavan raportoinnin myötä.

Merkitään pöytäkirjaan, että hyvinvointikoordinaattori Anne Perälä esitteli ennaltaehkäisevän päihdetyön järjestämisestä kunnassa.
Merkitään, että Anne Perälä poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn jälkeen ennen päätöksentekoa klo 17.25.